

John MacLean/The Washington Opera

Sun You and Ye Ying in Jin Xiang's opera "Savage Land," which was given its American stage premiere by the Washington Opera.

Review/Opera

From China, Echoes of Puccini

By JAMES R. OESTRICH

Special to The New York Times

WASHINGTON, Jan. 19 — A lot of bogus Puccini is being written these days by European and American composers with no evident stylistic convictions of their own, eager to capitalize on proven musical and dramatic formulas. "Savage Land," a four-act opera from 1987 by the Chinese composer Jin Xiang, which was given its American stage premiere here by the Washington Opera on Saturday evening, is something else: a highly individual creation that — though it nearly matches Puccini on his own terms, with slightly updated orchestral effects and far more convincing Orientalisms — is invested with great conviction by a composer for whom turn-of-the-century European styles remain fresh and vital. By his own account, Mr. Jin, who is 56 years old, became enamored of both Western classical music and Chinese folk music in childhood and began a long march toward a career in composition. But no sooner had he completed studies at the Central Conservatory in Beijing than he was sent to a remote forced-labor settlement

because of "rightist" political leanings.

Finally, in 1979, he was released and allowed to compose. But, Mr. Jin has said, "my original foundation had been badly eroded, and I was unfamiliar with the new techniques." He had to retrain himself, and through these varied experiences he evolved a distinctive aesthetic, which, in his description, combines Western technique and Chinese tradition with his own feelings and ideas.

The libretto of "Savage Land" was drawn from a well-known Chinese play, Cao Yu's "Wilderness," by Mr. Cao's daughter, Wan Fang. The story, set in northern China in the 1920's but similar in its themes to many an Italian opera plot, undoubtedly carried special resonance for the composer. It centers on Zhou Hu, a young man wrongfully imprisoned for eight years, who escapes and wreaks vengeance on the family of the evil landlord responsible for his arrest and the destruction of his family, only to destroy himself in the process.

Mr. Jin's vivid score quotes more or less directly from Stravinsky, Ravel and Prokofiev. But the overriding sensibility is Puccinian, manifest in

arias of arching lyricism.

Such a wholehearted adoption and eclectic mix of dated Western gestures by an Easterner might have been considered naive two decades ago. But remarkably, Mr. Jin's virtuosic career path has landed him squarely in the current American mainstream, dominated by New Romanticism. And he wields these varied styles and weaves them to one another and to his native idioms with wondrous skill and subtlety. Still, for a listener who has serious misgivings about the New Romanticism to begin with, this opera proves doubly disconcerting in some respects.

One of the notable achievements of

Continued on Page C15

C15

From China, Echoes of Puccini

Continued From Page C11

the modern age has been the international dissemination of the products of the world's great civilizations, but with it has come a homogenizing tendency that now threatens the existence of certain cultural strains. Though Mr. Jin should not be made to bear undue responsibility, the very success of his cross-cultural enterprise further suggests a future in which the most salient features of all cultures are blended at the expense of the refinements of each. This suggestion is only enhanced by the extent to which Mr. Jin's large-breathed, soaring melodies obliterate the quicksilver pitch inflections of Chinese speech, so ingeniously mirrored in traditional Chinese opera.

The production is sung in Chinese, with English supertitles, and the suc-

member cast consists entirely of young Chinese singers, trained in Western vocal style. Sun You, who created the role of Zhou Hu in Beijing in 1987, acted and sang the part here with appropriate fluency, but also managed moments of tenderness, scaling his baritone down to an affecting thread of half-voice. Ye Ying sang the role of his beloved, Jin Zi, with agility and clarity; an occasional hard edge to her soprano, rather than contradicting the vulnerability of her characterization, suggested an underlying strength.

But the most impressive performance of the evening was Junyi Zhang's as Da King, the weak-willed son of the landlord. Though Mr. Zhang's forceful tenor, with ringing high notes and excellent evenness throughout its range, perhaps gave his character too much grandeur, in strictly vocal terms it was a joy. Completing the fine cast were Yun

Deng, as the landlord's blind widow, and Yimin Li and Haijing Tian, in lesser roles.

The conductor was Pualetta Haupt, who was primarily responsible for bringing Mr. Jin's opera to this country. Having heard a rehearsal of the work in 1987 in China, she presented it a year later in piano readings at the Eugene O'Neill Theater Center in Waterford, Conn., of which she is artistic director.

Though it was good to see the company's orchestra back in the pit after a protracted layoff earlier in the season, string ensemble was scrawpy, and attacks, both instrumental and vocal, were often tentative.

The austere but beautiful production, directed by Leon Major, with sets by Andrew Jackness and costumes by Martha Mann, will run at the Eisenhower Theater at the Kennedy Center through Feb. 9.

Tu AvLepin öörge pi Gale
in Hazuain a Diawynbar

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: Τρία άτομα από το Δήμο Ναυπάκτου (ο εκάστοτε Δήμαρχος, ο Αντιδήμαρχος επί των πολιτιστικών και ένας υπάλληλος με εμπειρία σε πολιτιστικά και οργανωτικά θέματα), ένας εκπρόσωπος της Νομαρχίας, δύο εκπρόσωποι από τη Μικτή Χορωδία Ναυπάκτου και 2 - 3 ακόμη άτομα, πολίτες της πόλης, που κατέχουν θεσμικές θέσεις (π.χ. ο πρόεδρος της Δ.Ο.Υ., ο πρόεδρος του Δικηγορικού συλλόγου, ο πρόεδρος των επαγγελματιοβιοτεχνών ή εμπόρων, ο πρόεδρος των εκπαιδευτικών κ.λ.π.). Πρόεδρος της Οργανωτικής επιτροπής θα είναι ο κ. Δήμαρχος Ναυπάκτου.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: Ο κόσμος που θα παρακολουθήσει το Φεστιβάλ και 3 ακόμη μέλη (Μαέστροι). Λεπτομέρειες θα καθορισθούν από την Καλλιτεχνική Επιτροπή.

ΒΡΑΒΕΙΟ: Θα υπάρχει μόνο ένα μεγάλο - πρώτο χρηματικό βραβείο με την επωνυμία «ΜΙΚΗΣ ΘΕΟΩΡΑΚΗΣ», χορηγία του TV ΑΛΦΑ ύψους 1.000.000 δρχ για τη χορωδία που η Κριτική Επιτροπή θα επιλέξει ως πρώτη. Σε όλες τις υπόλοιπες χορωδίες που θα λαμβάνουν μέρος θα δίδεται αναμνηστική πλακέτα που θα φέρει ανάγλυφο του πρόσωπου του μεγάλου Μουσικοσυνθέτη μας κ. Θεοωράκη.

ΧΟΡΗΓΟΙ: Η αναζήτηση των χορηγών, εκτός από την ήδη εκτεταμένη προσφορά του TV ΑΛΦΑ ώστε να καλυφθεί μέρος του κόστους των εκδηλώσεων, θα γίνεται έγκαιρα από την Οργανωτική Επιτροπή.

ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ: Το φεστιβάλ θα προβληθεί έγκαιρα και ευρύτατα (με ευθύνη της οργανωτικής επιτροπής) μέσω του ηλεκτρονικού και γραπτού τύπου, ώστε οι αιτήσεις συμμετοχής χορωδιών να είναι όσο το δυνατόν περισσότερες και έτσι ώστε η επιλογή από την Καλλιτεχνική Επιτροπή να είναι ποιοτικότερη. Αυτονόητο είναι ότι το φεστιβάλ θα καλυφθεί τηλεοπτικά από τον TV ΑΛΦΑ.

Αναμένοντας την απάντησή σας περί της αμοιβής των ανωτέρω, παρακαλούμε για τυχόν διορθώσεις ή παρατηρήσεις σας επ' αυτών.

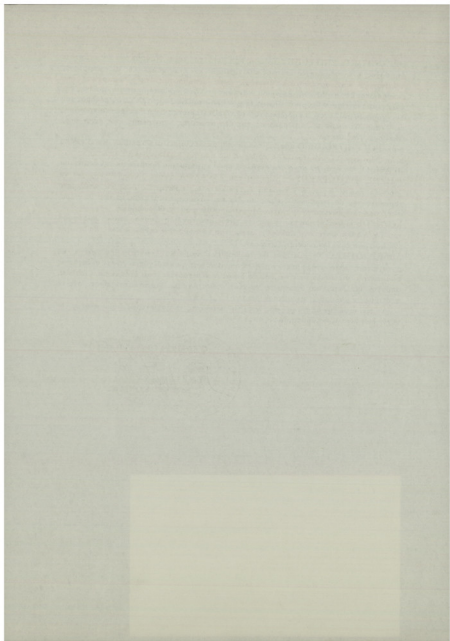

*Είναι ημερομηνία - πρόβλεψη
και ημερομηνία φεστιβάλ
προς το δήμο ναυπάκτου
παρακαλώ να ενημερωθεί
ο δήμος*

Δεν σας αρκούν : { ΣΤΕΚΕΙ ΕΣ Χορωδία Φεστιβάλ
να υποχρεωθεί οι χορωδίες να
πραγματούσονται μόνο με
χρησιμοποιούμενο ευθέως }

- 1) Το «Μουσικοσυνθέτης»
- 2) Το ότι η Επιτροπή δε συνεργάζεται άμεσα με τον Μουσικοσυνθέτη
- 3) Το ότι η αναμνηστική πλακέτα δε φέρει ανάγλυφο το πρόσωπο του μεγάλου Μουσικοσυνθέτη
- 4) Το ότι η κριτική Επιτροπή δε είναι... ο κόσμος που δε παρανοθεύεται το Φεστιβάλ.
- 5) Για πολλα ελλα υψους εργασίας.

Τι να αναγινώ;

UNESCO KURIIRI

HAASTATELAVANA
MIKIS THEODORAKIS

8-9/1992

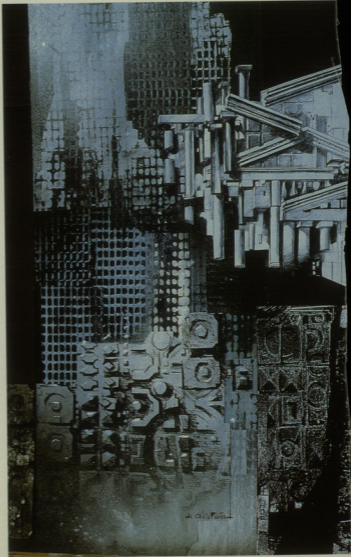
UNIVERSAALISUUS – EUROOPPALAISUUS?

Pyydämme lukijoita lähettämään kuvia julkaistavaksi tässä sarjassa. Valokuvan tulisi esittää maalausta, peistä, arkkitehtuurista luonnusta tai mitä tahansa muuta teosta, joka on mielestänne kulttuurien väliä. Voitte myös lähettää kuvat kahdesta teoksesta, jotka ovat kotoisin eri kulttuureista, ja joiden välillä on selvä yhteyks tai yhdenmukaisuus. Pyydämme myös kirjoittamaan lyhyen kuvatekstin kuhunkin valokuvaan.

Ajattomia kaupunkeja

1992, akryyli, musta, kollaasi
(39 x 27 cm)
Henry Christiaen

"Missä nämä arvoitukselliset maanit ovat? Missä unohdettuja Akropolisia? Missä epätodennäköisellä Mahatalla? Missä vuosisatojen kerrostumien alle haudatu-
neessa Babylonissa?"
Tässä mielikuvituksellisessa kaupunkimaisemassa ranskalainen taiteilija Henry Christiaen on yhdistänyt erilaisia arkkitehtuurityylejä ja -elementtejä, joiden joukossa on modernia virtapiirejä muistuttavia aineksia. Näin hän on tuonut esin ajasta ja paikasta rippumattomia rytmien ja rakenteiden yhtäläisyyksiä eri kulttuurien ja sivilisaatioiden välillä.

9

Universaalisuus – eurooppalaisuus

Baghat Einadin ja Adel Rifaatin pääkirjoitus

10 HAAMOTTUVA AJATUS

11 Euroopan kahdet kasvat

Enrique Bardín Crespo

13 Moraalinen imperatiivi

Karl Otto Apel

18 Tekojen mukaan

Sami Naïr

20 Ihmisten monta puolta

Mahmoud Hussein

26 MUUTTUVIA NÄKÖALOJA

27 Valvojan vetovoisuus

Tahar Ben Jeloun

31 Afrikan pitkä tie

Almadou Kouourou

35 Itä-Eurooppa: valvallinen tie vapauteen

Antonia Liehm

40 Latinalainen Amerikka: erilainen tulevaisuuden suunta

Ernesto Sábato

44 KOKONAISUUS JA OSAT

45 Harmonian laki

Vassilis Vassilikos

49 Kaksi suurta traditiota

Wang Bin

55 Kasvojen vetoisuus

Emmanuel Lévinas

56 Uteraco TOMMI

MAAILMANPERINTÖ

Suomalai rakennettu unelma
Roy Mäkin

59 Jeesuksen

Stefan Zweig
Gertraud Steiner

Original Title in English:
University: A European Vision?

UNESCO
KURIIRI

"Tämän perussääntöön osallistuneiden valtioiden hallitukset julkisivat kansojensa nimellä, että koska sodat syntyvät ihmismaailmasta, myötä rauhan puolesta on rakennettava ihmismaailma, että pekkään hallituksen välisiin taloudellisiin ja poliittisiin sopimuksiin perustava rauha ei voi saada osakseen kansojen yksimielistä, pyyhkiä ja viipottää korvantele, ja että siitä syystä pyyhkiä rauhan on rakennuttava ihmiskunnan älyllisen ja ihminen yhteisökuuloisuuden kuitteen pohjalle, "Näistä syistä tämän perussääntöön allekirjoittaneet valtiot otavat velvoituksen kantaa ja laajentaa kansojensa välisiä suhteita, jotta ne paremmin ymmärtäisivät toisiansa ja jotta ne saavot tekemistä ja tilaisuusmaksimista selviä toistensa elintavoista."

On UNESCO:n perussääntöön liitteenä, joka hyväksyttiin Pariisissa 16.11.1945

HAASTATTELU

MIKIS THEODORAKIS

ja KREIKKALAINEN LAPSUUS

Joka on kuullut kreikkalaisen säveltäjän Mikis Theodorakis ihastuttavat *buzukimelodiat* elokuvasta *Kerro minulle, Zorbas* tai hänen musiikkinsa kahdessa muussa maineikkaassa elokuvassa, *Z – hän elää* ja *Häilytystilä*, ei koskaan unohta niitä. Theodorakisin kaikista sävellyksistä huokuu Kreikan kansan sielu ja henki. Hän on myös taistelija, joka nykyään jatkaa kansanedustajana taistelua vapauden ja oikeudenmukaisuuden puolesta – taistelua, joka hänen osaltaan alkoi, kun hän teini-ikäisenä liittyi sodanaikaiseen vastarintaliikkeeseen, ja joka on vienyt hänet useammin kuin kerran vankilaan tai maanpakoon. Tässä artikkelissa hän muistelee olosuhteita, joissa hänen musiikillinen kutsumuksensa ja poliittinen näkemyksensä syntyivät.

■ Kertokaa meille bieman elämäne rauhaisista rubeista.

– Minä syntyin heinäkuun 29. päivänä 1925 Kluosin saarella vastapäätä Vihän-Aasian mantereella sijaitsevaa äitini syntymäkyliä, joka on nykyään Turkin alueella. Isäni oli kotoisin Kreetalta. Hän oli palvelut vapaaehtoisena ensimmäisessä Balkanin sodassa, jossa hän haavoittui, minkä jälkeen hän ryhtyi virkamiehen uralle. Kreikan armeijan miehistössä Smyrnan hänet lähetettiin pieneen Bourlan kaupunkiin, jossa hän tapasi äitini. Äitini oli hyvin köyhästä perheestä. Hänen isänsä oli tavella maanviljelijä ja kesäisin kalastaja. Äitini veljestä, joka oli lähynyt koulusta, tuli myöhemmin korkeasta virkamiehestä Talousasiain ministeriön. Perheeni oli niin alustan keskuksena virkamiesperhe, jossa lapset pidettiin kunnossa ja rubeissa.

Sytymäni edelsi Kemal Atatürkin vallankaappaus Turkin ja sitä seurannut Kreikan kaksimä soitaallinen tappio. Se oli todellinen murhenäytelmä maalle. Minusta Kreikka menetti sielunsa, kun se menetti joonian. Kreikka ja Turkki ovat historiansa aikana olleet pitkää aikoja sodassa keskenään. Kreikan ensimmäinen nationalistinen vallankumous oli osmanien vastaan vuonna 1821, ja Kreetta pysyi Turkin hallinnassa vuoteen 1912 saakka.

Monet sukulaistamme, sekä isäni että äitini puolelta, olivat näiden vihamielisyyksien uhreja ja tekivät suuria uhrauksia. Isilläni oli tapana sanoa, että molemmat sukumme olivat vuodattaneet verta yhden joen verran. Näin ollen minä vartuin isänmaallisten tarinoiden parissa ja kuuntelin sivistäytymäisiä vallankumouslauluja, joita katsuttiin nimellä *Erinika* ja jotka tekivät suuren vaikutuksen minuun.

■ Teidän muistonne lapsuudesta ovat kahdesta buoimatta omnellista.

– Aivan. Me asuimme maalaistalossa ja olimme kaikkien tilien, setien ja enojen kanssa yhä suuria perheitä. Tuo talo oli myös toimintakohdassaan taivastalain Theodorakisen kotina

ja innoituksen lähteenä. Oli suurenmoiton kokemus elää siellä olivipulehtojen, appelsiinipuiden ja kukkien keskellä ja raottaa merinäkälästä. Muistan että jokini laiva purjehdi ohitsemme kahdesti viikossa. Vaikutus, jonka tuo sinisellä merellä lipuva valkoinen laiva minuun jätti, on kuin haava, kuin riemastuttavan hetken syntymäni arpi. Minä todella uskon, että kaikessa sävellystyössäni olen yrittänyt luoda uudesta tuon kauneuden ja löytää jälleen nuo kuvat, jotka ovat syöppyneet muistiini kuin lapsuuden unelma.

Muistan myös illat, jotka vietin isäni kanssa maassa sellillään maahan ja tällai tuistensa. Hän tiesi paljon tähdistä ja kertoi minulle niiden nimä ja historiaa ja kehotti minua havain-

noimaan niitä.

Toinen lapsuuden muisto, joka jäi mi-
nuun lähtemättömän jälkeksi, liitty setiäni.
Vähän ennen kuin hänet nimettiin konsuliksi
Aleksandriassa, hän palasi kylään menäkösen
naimisiin ja toi minulle tuliaisiksi gramofonin
sekä levyjä, joilla oli kreikkalaista klassista ja
iskelmämusiikkia sekä jazzia, joka silloin oli
päivän sana. Minä olin vasta neljän ja olin jo
käytössä musiikin maailma! Meillä oli tapana
pitää iltoja, joissa nuoret tanssivat charles-
tonia ja foxtroia, ja minut paettiin huolehti-
maan grammarista. Tuon kaltaiset hetket ovat
merkinneet minulle paljon elämässäni!

Setäni lahjoitti minulle myös ooppera-sari-
oiden levytyksiä, mikä pelasti minut pitkäksi

aikaa pois oopperan luota. Se jätti luulakseni
siltä, että ikäiselleni lapselle niiden kuuluisien
tenorien ja primadonnien äänissä oli jotain pe-
lottavaa. Olin kuudenkymmenen ennen kuin
päätin luoda lähemmän suhteen oopperaan.
Musiikilla, jota lapsuudessani kuuntelin tuolla
gramofonilla, oli näin ollen selvä vaikutus ma-
sikkimakuni kehittymiseen pitkäksi aikaa
eteenpäin.

■ Miltä näin lapsi te olette?

– Minulla oli jotakin hulluja ajatuksia. Halusin
lentää kuin lintu. Kiipesin puuhun ja heilautin
itseni ilmaan ja melkein tulin niskani. Sitten
toin sen uudestaan, sillä olin viera, että osaisin
lentää. Eräänä päivänä halusin hypätä lentoon

kolme metriä korkealta aidalta, koska arvelin
voivani lentää alhaalla olevalle rannalle. Olin
juuri aikaissa hypätä, kun isosi ilmaantui yllät-
tään paikalle ja yritti siepata minut kiinni es-
tääkseen minua loukkaamasta itseäni. Minä
putosin hänen päälleen, ja hän menetti tasapoi-
nonsa. Minulta muttui ranne, mutta vauraus
katkaisi jälkensa. Sekasorto oli valmis. Kaikki
hössöttivät ranneeni takia, mutta kukaan ei vä-
littänyt isoistani. Hän oli sitä hyvin katkera ja
alkoi kiehlyttyä ruuasta. Tämä ja katkennut
jalan jälkivaikutukset tuhosivat lopulta hänen
terveytensä. Hän kuoli pian sen jälkeen. Se oli
ensimmäinen kerta, kun näin kuolleen ihmisen,
enkä ymmärtänyt ollenkaan mistä siinä oli
kysymys.

■ *Kuinka tulitte rullaneeksi musiikin elämänturkaksenne?*

– Vuosien 1928–1930 väläinen aika oli hyvin myskyistä Kreikassa. Hallituksen seuravirsi toistaan, mikä merkitsi, että virkamiehellä ei ollut kovin helppoa. Isäni oli Kreetalla ja niin ollen liberaali ja Venizelosin kannattaja. Tämä ei ollut vain isäni idoli, vaan isäksi myös sukulainen. Kun hänet nimitettiin pääministeriksi, isästäni tuli Epeiroksen varakuvernööri. Se oli hyvin köyhää ja takapajusta seutua, missä lapset olivat liikaista ja kulkivat paljain jaloin. Minä oli ainoa lapsi, joka omisti kenkäparin, mutta häpesin niin, että otin ne yleensä pois jalasta. Sitten Venizelos pantiin viralta ja isäni sai siten vähemmän arvostettua ja ennen kaikkea pienempipalkkaisen virkaan Kefalonian, mikä oli kova isku meille.

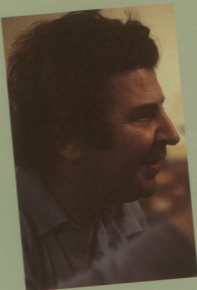
Kefaliantian kulttuuri-ilmapääri oli täysin erilainen kuin Epeiroksen. Osmantit eivät koskaan olleet miehittäneet saarta, ja venetsialaisten sekä brittien vaikutus oli vielä havaittavissa jopa ihmisten puhuttavassa. Saarella soihettu musiikki oli tyyliltään länsimaisempaa. Siellä kuulin ensimmäisen kerran filharmonisen orkesterin soittavan. Orkesteri esiintyi yleensä pälätillä, ja aina kun kuljin ohi,se, minä arvin luooudin ihastuksesta. Kapellimestari teki minua suuren vaikutuksen. Kun kysyin äidiltäni, mitä tuo kyseinen herä teki, hän vastasi: "tuo mies kärsii." Minullekin tuo musiikki merkitsi kärsimystä.

Oli vielä kansakoulussa, kun Kefaliantian metropolista tuli tarkastamaan luokkamme ja pyysi meitä lapsia laulaman kansallislaulun, jota voisi arvioida ääntämme. Sen jälkeen kaksikymmentä miestä valittiin laulamaan virsiä pieneen paikalliseen kirkkoon pitkäsielperjantaina. Sävelmit olivat hyvin vanhoja ja kauniita – kaksi niistä oli modaalisia ja yksi tonaalinen. Minä liityin kirkkokuoron voidakseni kuulla niitä isäni. Kymmenisen vuotta sitten käytiin nyt kolmea kirkkolaulua kolmessa siinä siinä näiden isien mielestä pazunneiden aikojen muistoksi.

Kefaliantian jälkeen meidän lihetettiin Patrakseen, joka oli vaurasempi keskuskolonnainen kaupunki, jostaan ei mikään erityisen kaunis paikka. Siellä minulle ensin kerran kirjoja ostavassani selvisi, mikä parttuuri on. Isäni selmi minulle, että musiikkia kirjoitetaan sillä tavoin, ja antoi minulle ensimmäisen oppituntin. Koulassa oli erittäin hyvä kuoro, joka jolhi viuluja soittava opettaja. Joka aamu me lauloimme Haydinin sävelittämän vienen, jonka solo-osan minä lähesin estän hyvin, koska opettaja säännöllisesti kutsui ihmisiä kuuntelemaan sitä.

Eritään päivinä hän tarjosi minulle viuluja, jonka minä otin häneltä. Sitten menin Patrakseen musiikkikouluun, mutta siellä viuluoson opettajalla oli tapana lyödä minua aina kuin soitin väärin. Lopulta minä läksin sieltä ja jatkoin opiskelua itsekseni. Noin kaksoistavotuisana sävelsin ensimmäiset laulun koulukirjojen klassisten runojen säkeisiin. Melodiat ovat kauniita, kenties kauneimpia mitä koskaan olen säveltänyt. Näitä on kaikkiaan noin seitsemänkymmentä, ja minä aion jalkaista ne. Osmistan

hyvin. Iltaisin, kun olimme syöneet päivällisen ja isäni kysyi meitä, mitä olimme päivän aikana puhailleet, me lauloimme noita lauluja hiljalle. Hänkin alkoi laulaa, ja myöhemmin vhemmenti liittyi mukaan, niin että me muodostimme perhekvartetin, jota minä säestän kitarralla tai viululla samalla kuin itse lauloin mukana. Isäni alkoi kutsua ystäviään ja prefektejä ja muita virkamiehiä kuuntelemaan meitä. Se oli kuin olisin ollut tössä, sillä minun täytyi valmistella konsertti joka ilta isäni vierelle.

Oikealla, Anthony Quinn lansaasi airtakia Ninos Kazantzakisin romaanin perustuvassa elokuvassa Kero minulle, Zorbas, johon musiikin on säveltänyt Iltias Theodorakis (vasemmalla).

ne koululapsille, koska ne tehdesäni olin itsekin koululainen.

Me muutimme Patraksesta köyhempiään kaupunkin etelään. Oli kesä, ja iltaisin kaikki kuljeskelivat toilla. Olin jo silloin hyvin pitkä ja luhja ja ihmisillä oli tapana katsella minua ja honteloa varttani kuin jotakin erikoismallisuutta. Lopulta minä sulkeuduin kotiin ja sen tuloksena edsyin huomattavasti musiikkiopinnoissani. Vastapäässäni talossa asui kaunis viitersilmäinen tyttö, ja minä rakastuin hänen päältäpalkka. Yöisin huoneessani minä tarkkailin tyttöä, joka ei voinut nähdä minua, ja sikälin suuren määrän lauluja viuluillani. Opetin ne äidilleni, jolla oli kaunis ääni ja joka lauloi

Seuravana vuonna me vaihdimme jälleen kaupunkia. Minä oli yhti enemmän omassa oloissani ja lujin paljon. Isälläni oli yli 1600 kirjan kirjasto, joka seurasi mukanaamme minne vain merimiekkin.

Myöhemmin Tripoliksessä minä aloin opetella pianon ja harmonin soittoa. Meillä ei ollut varaa ostaa pianoa, ja koko kaupungissa niitä oli vain kolme. Harjoittelin skaloija erään rikkaan amerikkalaisen pianolla, joka antoi minun opiskella kotonaan suunnitelmattomasti ihmisten oloissa messussa. Minun oli kuitenkin aina löpeltävä heti kun hän palasi kotiin. Ensimmäistä kertaa elämäissäni minä vihuin rikolla, jolla oli varaa pianoon, mutta joka eivät käyttä-

tänee sitä, kun taas minulla, joka tarvitsin pianoa, ei ollut mahdollisuutta sitä hankkia. Jos minusta tuli marxisti, se joutui tuosta pianosta, joka minun silmissäni oli yhteiskunnallisen epäoikeudenmukaisuuden vertauskuva. Lopulta vuokrasin harmonin, jonka havaitsin hyvin käyttökelpoiseksi. Kaikki nämä takaisut kaiken opettivat minut säveltämään maistista ilman instrumentteja, ja näinpä pystyin myöhemmin jatkamaan säveltämistä maanpaossa ja vankilassa.

■ Missä ja milloin päätitte omistautua musiikille?

- Tripoliksessa, Peloponnesoksella, joka oli köyhä seutu ja jossa elämä oli kovaa. Monet muuttivat Yhdysvaltoihin tai lihtivät esimäärän onneen Ateenasta. Minä päätin ryhtyä musiikoksi, vaikka olinkin melko hyvä matematiikassa ja tunsin oloni kotoiseksi abstraktien käsitteiden parissa. Vanhempani ja matematiikan opettajani toivoivat minun suuntautuvan johonkin hoidokkaaseen ammattiin, kuten arkitehdiksi. Minä kuitenkin jatkoin klassisen musiikin ja säveltämisen opiskelua. Eräiseen aikaan tunsin tytön, jolla oli piano, ja aloin säveltää teoksia pianolle ja soitin Schumannia ja Beethovenia. Meillä oli tapana antaa konsertteja, joihin kutsuimme kaupungin johtohenkilöitä. Tämä tapahtui miehityksen aikana, jolloin ainot hurimme olivat nautus ja filosofia. Kään-
simme antiikin kirjallisuutta, kuten Aristoteelista, Platonia ja Homerosta nykykreikaksi. Oltiin myös elokuvat, joissa näimme vain sakslaisia filmejä, vaikka joskus saimmekin nähdä upeita muskaleista sotapropagandan sitaan. Muistan nähneeni jonkin sakslaisen elokuvan, joka päättyi Beethovenin yhdeksänteen sinfoniaan, jolla oli kerrassaan huomava vaikutus minuun. Olin niin tölläntä, että suorastaan sairastuin ja sain kuumeen. Loppujen lopuksi keräin itselleni ja matematiikan opettajalle, että oin kiinnostunut vain musiikista.

Vuonna 1942 isäni meni tutumaan Ateenan konservatorion johtajaa ja esitelmäläin tilale musiikkiani. Johtaja pysyi saadusta tavasta minut, ja minä menin hänen kotinsa, jossa me jutelimme ja hän kuunteli minun pianonsoittoa. Siitä oli seurauksena, että hän tarjosi minulle stipendin konservatorioon, jossa minun oli määrä aloittaa v. 1943. Mutta minä kiirehdin asioiden edelle. Ennen sitä oli toinen tärkeä vaihe elämässäni, kun liityin vastarintaliikkeeseen ja löysin marxismin.

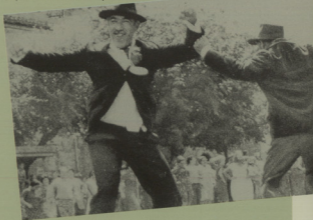
Oli sota-aika. Me olimme syvästi uskonnollisia ja kihtelät jumalanpalveluksia. Kristuksen rakkaus, kristillinen armo ja uskonnolliset tun-

teet olivat todella tarpeen, kun jouduimme kohtaamaan meitä ympäröivän väkivallan ja senhetkisen maailman rauhuden. Evankeliumin lukeminen oli itsessään erittäinlaista vastarintaa, mutta se ei riittänyt. Meidän oli tehtävä jotakin, meidän oli vastattava miehitykseen. Maaliskuun 25. 1942 me järjestimme mielenosoituksen Tripoliksessa olevia italialaisia vastaan. Kansallinen vapautusrintama, jonka kommunistit olivat perustaneet Ateenassa, lähetti edustajansa meidän avuksenne. Mielenosoituksen aikana italialaiset piirtivät meidät. Minä jouduin tappelemaan ja ilmeisesti löin italialaista upseeria. Mi-

nyksinäni ja perustettava tekemäni ehdotukset. Siksi minun oli laettava marxisminä ja tutustuttava ideologiaan, jonka avulla voimme taistella vihollista vastaan.

■ Tapatuiko tämä teidän mielenmuutokseen äkillisesti? Siibsen astiban Teidän ainoa kiinnostuksen kohteenne oli ollut musiikki, mutta nyt teistä oli iluossa poliittisen vastarintaliikkeen juseu.

- Ei muutos ollut ränkään äkillinen. On totta, että olin yhä kiinnostunut musiikista, mutta

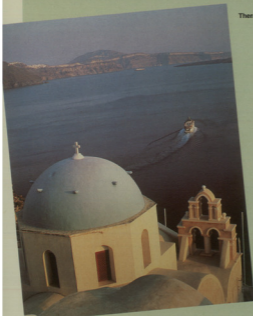

nut pidettiin monien miesten mukana, piestuin ja vietiin kasarmille, jossa meitä kädetettiin, jota paljastaime johtajamme nimet. Sitten minut heitettiin rynnäkin, jossa tapasin vastarintaliikkeitä, jotka olivat kommunisteja. Minä kuulin silloin Metaxasin perustamaan kansalliseen naorisoliikkeeseen, ja kommunistit oli melle karmotus. Jo pelkkä sana toi mieleeni jonkin ihottavan hirvön. Mutta kun aloin jutella niiden ihmisten kanssa ja sain tietää, että he olivat ensimmäisenä nousseet miehittäjiä vastaan, minä aloin ajatella. Kun pääsin vankilasta, liityin vastarintaliikkeeseen.

Ensimmäinen vastarintasuolu uskontoin nimelle koulussa. Minun oli sellettävää näke-

meitä kannostivat syvästi isänmaalliset tunteet. Me kärsimme hirtittävästi miehityksen aikana. Maa oli jaettu sakslaisien, italialaisten ja bulgarialaisten kesken. Kidutuksesta puhuttiin, ja viestit näki näikään. Sakslaiset piirtivät Ateenaa neljän kuukauden ajan, ja 300 000 ihmistä kuoli näikään. Perheeni oli aina ollut hyvin kansallismielinen, ja sten oli vain huomollista, että minä liityin vastarintaliikkeeseen.

Sodan aikana minä annoin julkisen konsertin, joka kuuntelemaan tuli italialaisia upseereja, jotka hämmästyivät löytäessään edestäin nuoren musiikon ja säveltäjän. Sen jälkeen minä olin jonkinlainen paikallinen kuuluisuus miehitysviranomaisten silmissä, sillä Tripolis oli pieni

Thera, Kreikka.

krupunki, jossa kaikki tunsivat toisensa. Italialaisen varuskunnan komentaja oli arvaamaan everssi, jota me kaikki pelkäsimme kuollaksemme. Eräänä iltana vihen oloissa itkäkövelyllä torilla, everssi tuli yllättäen luokseni, tarttui minua olkapäistä ja alkoi laulaa *La donna è mobile!* Ihmiset tajusivat meitä illystyneinä. Sitten äikisti everssin mieliala nauttii, ja hän työnti minut edellään sairalaan, joka oli pakkoluovutettu italialaisten sotilaiden käytönä, ja antoi suositaa minulle ruumiintarkastukseen. Koska he eivät löytäneet minusta mitään, everssin määräsi minut lähtemään toimistonsa seuraavana aamuna. Kun astuin hänen huoneeseensa, hän nousi, kohotti kätensä sotilas-tervehdykseen ja sanoi: "Tervehdin isämaanjäseniä, jotka vihaavat kommunistia!" Sitten hän kerkoti minulle, että italialaisten oli määrä vetäytyä kaupungista seuraavana päivänä ja luovuttaa se saksalaisille, jotka olivat vaatineet häneltä laeteloa kahdestakymmenestä vastarintalikkoon jäsenestä, jotka teloitettaisiin. Niinpä pelastaakseen minun henkeni hänen oli vangittava minut ja lähetettävä Ateenaan! Näin siis tuln läh-

teneeksi Ateenaan. Vain muutamaa päivää myöhemmin everssi kuoli taistelussa.

Vuonna 1944 jouduin Gestapon pidäntämäksi. Sitten saksalaiset vetäytyivät ja seurasi bengalidystaako, jonka kommunistinen isämaallinen rintama käytti edukseen. Sen jälkeen tulivat britit, ja he tukivat jossain vaiheessa kansallisen yhtenäisyyden hallituksen muodostamista Papandreoun johdolla, mutta pian he kuitenkin siirtyivät vastustamaan kommunisteja.

Papandreou oli kahden tulen välissä ja erosi lopulta, minkä johdosta me järjestimme mielenosoituksen Ateenassa olevia brittejä vastaan; tuossa mielenosoituksessa poliisi tappoi selsennäyminnättä mielenosoittajia Perustuslakikuolilla. Tuon jälkeen partisaanit nousivat joukkoin vastustamaan brittejä, jotka olivat tulleet raskaan aseistuksen ja sota-alusten kanssa. Kommunistinen puolue ei halunnut asettaa kokeneimpia taistelijoita enlänjan ja veti heidät pois Ateenasta. Sen sijaan meidät, reservipoukot, jotka olimme opiskelijoita päiväsaakaan ja sotilaita luentojen päätyttyä, lähetettiin taiste-

luun. Niinkin onnistuimme pitämään puoltemme kolmenkymmenenkolmen päivän ajan, minkä jälkeen britit miehittivät maan.

Puolue, joka oli yhä vahva, jatkoi mielenosoituksen järjestämistä vielä kahden vuoden ajan. Sitten kommunistit sortuivat vastaanmaan provokaatioon ja sisällissota sytyi. Liikkeestä pantiin tuore armeija, joka koostui 70 000 taistelijasta, joista 15 000 oli naisia. Tämä oli itä-Euroopan maiden avulla perustettu hyvin koulutettu armeija. Sen voima ylläni nationalistit, ja armeijan onnistui ottaa haltuunsa lähes koko Kreikka! Sitten amerikkalaiset tulivat sotilaallensa kanssa, auttoivat kokoamaan uudestaan kansallisen armeijan ja varustivat sen poikkeuksellisen hyvin. Armeija ajoi partisaanit pakolalle, teki joukkopäilyksiä ja pakkosiirsi kokonaisia kyläkuntia asunotomille saarille. Jugoslavia sulki rajansa pakeneviltä partisaaneilta, jotka etsivät turvapaikkaa Albanian, Tšekkoslovakiasta, Bulgariasta, Romanista ja jopa Neuvostoliitosta.

Minut pidätettiin ensimmäisen kerran v. 1947. Sitten hallitus vaihtui ja minut ammuttiin. Minä palasin Ateenaan, mutta olin palotettu palomaaan heti maan alle. Minut pidätettiin uudestaan ja lähetettiin maanpakoon Ikarian saarelle, litemöitin Makronoskseen muiden poliittisten väkien kanssa, vietin eräiseen sotilasyksikköön, jossa minua kidutettiin useita päiviä, ennen kuin minut lähetettiin sairaalaan ja palautettiin Makronoskseen. Sodan lopulla olin pelkkiä kainalosaavuja kävelevä haamu.

■ **Kalkesta huolimatta jatkotte säveltämistä tähän myrskyisiin jakson aikana?**

– Luulen, että niiden vaikeiden vuosien aikana sävelsen merkintävimmät teokseni. Kopioin myös suuren klassisten sävellyksen partiuurin ja tutkin niitä ensimmäisestä nuotista viimeiseen. Sillä tavoin analysoin Beethovenin yhdeksän sinfoniaa. En usko kenenkään koskaan säveltäneen mitään niin kaikenkattavaa. Omat sävellykseni takavarikoitin Makronoskseen, mutta minä olin painanut ne mieleeni ja pystyin kirjoittamaan ne myöhemmin uudelleen.

Vuonna 1949 minä pääsin palaamaan isäni kotikylään Kreetaan. Se oli hirvittävä kokemus kaikki serkkuni, jotka olivat palvelleet kansallisessa armeijassa, olivat sefeli, ja he, avan kuten minäkin, olivat luovutuneet. Joitakuilla oli amputoitu jalka ja silti olimme ampuoneet toisiamme rammoksi, ja lopulta olimme kaikki hävinneet. Se oli opetus, jota en koskaan unohdaisi. Tervailaan se merkitsi minun lapsuuteni loppu. ☐

4 KULTUREN

Makedonien het fråga för Europeiska.

Filmakademin

Theoderakis
går i protest

Mikis Theodorakis be-
går sitt uttråde ur Europe-
iska Filmakademien som
delar ut Europas mest vär-
diga Oscarpriset. Som
skäl uppger han akademiens
beslut att nominera
en film från den i Jugosla-
vienprovins som kallar
sig Makedonien. Motsätt-
ningar råder i namnfrågan
där EG stöder Grekland
protest.

Filmakademin har sva-
rat Theodorakis att akade-
mien har som policy "att
inte ta ställning i politiska
frågor, som inte berör
kultur".

Theodorakis tycker att det
förhåller sig precis tvärtom.

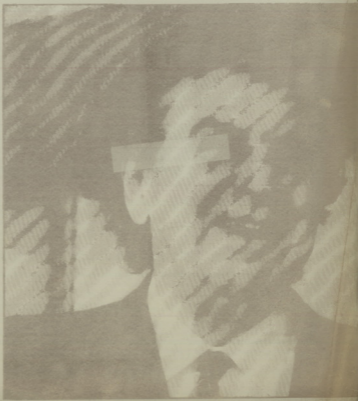
Genom att beakta hur akade-
mien - på konferensen i Luxemburg -
ställer sig i en politiskt mycket
brännbar fråga.

Det är nämligen, skriver
han, att akademiens handling
gentemot mitt land, i all syn-
nerhet som den dessutom
omskalarar internationella
beslut, berör mig personligen
särskilt djupt då jag råkar
vara en av utifrån till akade-
mien.

Grekisk provins

Grekland - och numera
även EG - stöder också i frå-
gan de, att det skulle skapa
förvirring om en ny stat upp-
står med samma namn som en
redan existerande grekisk
provins, vilken som likant
hetar Makedonien sedan
Alexander den stores och
Aristoteles dagar.

En strandfråga kan det ty-
kas, men Theodorakis, som
inte bara själv är känd som
kompositör, väntar med sin ställ-
ningsutgående för infästning-
en namnfrågan har blivit och
han ställer sig frågan.

Den grekiske kompositören Mikis Theodorakis protesterar mot att en delrepublik i det gamla Jugoslavien, Theodorakis kallar Europeiska Filmakademin, som han varit medlem av sedan 1968.

Från (icke-samtal) står opp-
 med med namnet Lappand
 och med rekommendation att
 alla alla läppanderna utom
 nation, vara föna pryden av
 Erik den helige och alla rakade
 Hapronia och Kiruna
 till denna nationen?
 I Skopje är tungkägarna an-
 stunda, sedan Gledjaset
 över de svenska läppanderna
 och alla läppanderna i den
 hållning.

Vi är makedonier, vi bor i
 Makedonien och talar makedo-
 niska, välför man, varför
 vill EG hindra oss när de er-
 kånt Slovenien, Kroatien och
 Bosnien.

Territoriella anspråk?
 Från officiellt håll i Skopje
 förklarar man, att den nya
 staten inte har några som-
 batar territoriella anspråk på
 grannländerna. Grekerna
 ställer sig dock tvivelade och
 anför bl a att den nya staten
 till sin fara valt en antik grek-
 isk symbol, Vergiliastjärnan,
 ett samband med en jastion-
 erlig tid, som pryddes skivan
 från 18 i Kr med den makedo-
 niska kung Filippen, vilken
 1936 gravades fram av arkeolo-
 gerna i Vergina i provinzen
 Makedonien i norra Grek-
 land.

Aven andra officiella dok-
 iment visar att den nya staten
 till sin historia räknar Selon
 (Thessaloniki), den berömda
 Leika Pyrgos (den vita ber-
 get) (Thessalonika namn) och
 Alexander den store, hävdar
 grekerna och indikerar att
 de tvungits utkämpa två mil-
 lionerfrån. Nu känner de
 sig prövade och anses av
 makedonerna i den politiska

debatten i den nya staten, som
 i Mga om territoriella an-
 språk för andra signatur.

Drömmar om Stormakedonien

Den nya statens president,
 Kiro Gligorov har i tidskriften
 Nin (1 feb 1991) sagt: "Att en
 stor kamp om skall dras
 om att en andera nation
 är tillika en samsning om
 den makedonska befolkning-
 en i Serbien, Grekland och
 Bulgarien, som gränsades och
 förklarades efter balkankri-
 gen. Det ledande makedonska
 nationalpartiet gör i sin för-
 höppning om en Stormakedo-
 nien, ingen härnäst av sin
 situation att återföra dessa
 territorier till den suveräna
 staten och döjer inte en be-
 slutsamhet om att det endast
 är en fråga om dagar innan
 Makedonien skall åter nya
 gränslinjer i Bulgarien, Grek-
 land och Serbien.

Ljupce Georgievski, ledar-
 ren för det nationalistiska par-
 tiet, VMRO (Den nye revol-
 tionära makedonska organi-
 sationen), som fick en tredjedel
 av rösterna vid förra årets
 val, har sagt i en intervju:
 "Ett makedonien som of-
 fentlar Paris, Beograd, i Bul-
 garien, Vardar (flod som
 rymmar i Thessaloniki) och
 det Egiska havets Makedo-
 nien är inte en Stormakedo-
 nien det är helt enkelt Makedo-
 nien. Först när vi gör an-
 språk på Belgrad, Sofia, Thes-
 saloniki och Valona kan vi ta
 om Stormakedonien" (Bor-
 ba, 7. september 1990).

Makedonsk minoritet

En annan fråga, som också

har fört till motsättningar är
 den om en slovak minoritet i
 Grekland. Från Skopje häv-
 dar man att det finns 100 000
 makedonier i grannlandet. En
 utfra som dock ingen stat för
 Skopje tror på.

Grekerna hävdar att det ald-
 ring funnits någon makedonisk
 minoritet och vänder sig
 uppställning på internationella
 dokument som den turkiska
 folkräkningen 1905 och Na-
 tionernas förbunds folkräk-
 ning, som genomfördes 1926
 och gav vid handen att det i
 den grekiska regionen Mako-

Första Grek-
 landet ligger
 provinzen Ma-
 kedonien. På
 andra sidan
 gränsen ligger
 den första ju-
 goslaviska de-
 partiet Makedo-
 nien.
 Namnet ligger
 för den nya
 staten har hö-
 g utvecklad
 politik som sig
 har fört till en
 konflikt med
 nationalistiska
 minoriter.

domen skulle finnas i 341 000
 greker, 91 000 av blandat ut-
 spräng sträva indier, 17 000
 bulgarer och 2 000 slaviske-
 liga uppgifter således om
 "makedonier", eftersom nå-
 gna makedonska nationalist
 från till dessa datum inte varit
 känd i internationella sam-
 samhang krusar en provins
 med detta namn.

De hävdar också att den
 övervägande delen av den sla-
 viska minoriteten lämnade
 landet till följd av konflik-
 terna migration och ut-
 flyttning efter andra värld-

kriget och det italienska grek-
 iska utlösningskriget, då det ge-
 neraliserades en omfattande re-
 paration av den slaviske be-
 folkningen som i utlösnings-
 kriget tog skulden för den fi-
 skoniska valda, kommuna-
 lerna.

Konflikter bakgrund

Först det då inga makedo-
 niska nationaler?
 För att förstå sammanhan-
 ten kan det nämligen nämligen
 klart för sig den historiska
 bakgrunden som är nog så
 komplicerad.
 Makedonien är en provins

på balkanhalvön, som på fyra-
 hundratålet före Kristus ge-
 varen Filipp och Alexander den
 store fick sin största utsträck-
 ning. Regionen sträcker sig
 från norra Grekland en bit in i
 Jugoslavien och sydvästra
 Bulgarien. Antiken makedo-
 nier räknade sig som greker
 på samma sätt som spartaner
 och atenare och skaffade sig
 hegemoni i hela Grekland
 strax efter peloponnesiska
 kriget. Från hellenistisk och
 romersk tid har folket ägnat
 sedan arbetet varandra i provin-
 sen, även om grekerna hela ti-
 den utgjort krigsgruppen. Från
 mitten av fjortondehund-
 raden kom området under tur-
 kisk administration och det är
 från denna tid flyvningen
 och folkomflyttningarna
 härrör.

Slaverna kom på 600-talet
 efter Kristus, främst serber
 och bulgarer som befolkade
 stora delar av provinzen. För-
 singlar mellan serber och bul-
 garer ledde under 1600-talet
 till att en del av de bulgarer,
 som bodde i den serbiska be-
 folkningen, blev del av provinzen Ma-
 kedonien. För att undgå förhö-
 ligen förtäckade sin bulgarska
 ursprung och kallade sig mako-
 donier. Men så sen som i
 den turkiska folkräkningen i
 området 1905 räknas bara tre
 folkgrupper i området: gre-
 ker, bulgarer och "slaviske
 greker".

Det var även Konstantin och
 Tito, som enligt grekerna av
 politiska skäl - efter andra
 världskriget hjälpte till om
 en makedonsk, nationalistisk
 och skapade den överordnade
 provinsen Makedonien. Be-
 folkningen, som av naturliga
 skäl kallar sig makedonier, ut-
 trycker de i alla faller högt i
 stället med detta namn. Är
 således slaver och deras språk
 är nästan en bulgarisk dia-
 lekt.

Litterärt språk
 Finns det ett makedonskt
 språk?
 Var en slaviske det

... 21 000 av blandat ut-
språng (från januari 77 000
bulgarer och 2 900 makedon-
iska språk) eller således som
"makedonier" eftersom så-
gar makedonsk nationalitet
från till dessa datum inte varit
bänd i internationella sam-
manhang. Endast en provins
med detta namn.

De hävdar också att den
översvägande delen av den sla-
viska minoriteten skannade
landet, till följd av mellan-
krigstidens migration och ut-
flyttningen efter andra världs-

kriget och att således de mako-
niska minoriteterna är den ma-
joritetliga av den slaviska be-
folkningen, som i serbiska be-
sväret tog sig utställning för den för-
farande valda komposi-
tionen.

Komplexerad bakgrund
Finns det då någon mako-
donsk nationalitet?

För att förstå nationaliteten i
norrvidens östra namn ha-
klart för sig den historiska
bakgrunden som är nog så
komplexerad.

Makedonien är en provins

... och som tillhör den mako-
donska minoriteten som bulgariska
språk och kulturen sig ma-
kodoner. Men så sent som i
den första folkräkningen i
oktober 1900 räknades bara tre
folkgrupper i området: gre-
ker, bulgarer och "quasi bul-
garer".

Det var först Komintern och
Tito som - enligt grekerna av
politiska skäl - efter andra
världkriget började tala om
en makedonsk nationalitet
och skapade den oberoende
provinsen Makedonien. Be-
folkningen, som av naturliga
skäl kallat sig makedonier, ef-
tersom de i alla tider bott i ett
område med detta namn, är
således slaver och deras språk
är snarast en bulgarisk dia-
lekt.

Litterärt språk

**Finns det ett makedonskt
språk?**

För att släta den makedon-
iska språkfrågan kom den
publikens nationalitetskom-
mitté i september 1944 en
kommitté av filologer och li-
teraturvetare i Skopje, vilken
satte igång ett omfattande ar-
bete för att lägga fast gram-
matiska och ortografiska nor-
mer för ett "nytt" makedonskt
språk.

Man utgick från peripato-
dialekten, som är en slavisk
dialekt någonstans mellan
serbo-kroatiska och bulgari-
ska och lånade in ord från ser-
biskan, bulgariskan, ryskan
och andra slaviska språk och
skapade på så sätt ett mako-
donskt litteraturspråk, vilket
kom att erkännas som ett av
den jugoslaviska federatio-
nens tre officiella språk.

Den skapades i Jugoslavien
Vittorio Poesse gav följande
föreläsning i februari 1948:
"Makedonska språkfrågan är
en resultat av den makedon-
iska språkliga situationen
en konsekvens av den i
flerta fall makedoniska dia-
lekterna."

Historik

hur det nu tillkommer de-
med åsatt för oss att kom-
mentera det faktum att om-
frågan om makedonska inte
är den enda som har varit
föreläggande för oss.

Kriget
för makedonerna

dena Europas oroliga härn-
och reaktionen från Theodo-
nikas, som understryker att
kritiken gäller namnfrågan,
om den nya statens rätt till
 självständighet, gör oss med-
vetna om att Balkan åter tagit
en roll som krusbär.

Ingermar Rhodin

Това е микра!
Ето бунке со право
рече. Фактот со доказ
ва брзи со фак.
Ф. И. Ингермар

Δ Η Λ Ω Σ Η

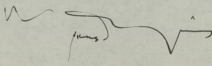
Σχετικά με το θέμα που δημιουργήθηκε λόγω της ενδεχόμενης αντικατάστασης του Διευθυντού της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης κ. Άλλη Μπαλτά, θα ήθελα να δηλώσω τα εξής:

Εκτιμώ ιδιαίτερα το έργο και την προσωπικότητα του κ. Άλλη Μπαλτά.

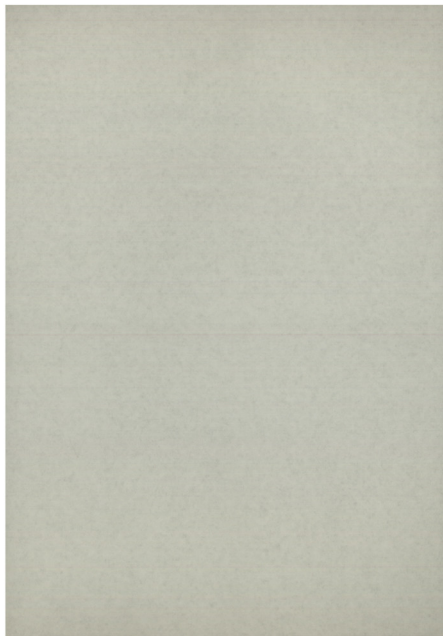
Τα όσα προσέφερε μέχρι σήμερα ως Διευθυντής της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης αλλά και ως Ιδρυτής και Διευθυντής της Ορχήστρας Νέων Θεσσαλονίκης, πιστεύω, ότι θα πρέπει να τύχουν ιδιαίτερας προσοχής από την Πολιτεία και τους φορείς της, ώστε να του δοθεί η δυνατότητα να συνεχίσει τη σημαντική του δημιουργία και προσφορά στην πολιτιστική αναβάθμιση, που τόσο έχει ανάγκη η Ελλάδα σήμερα.

Απευθύνομαι ιδιαίτερα στην Υπουργό Πολιτισμού κ. Μπενάκη, της οποίας το πραγματικό ενδιαφέρον για τα πολιτιστικά πράγματα του τόπου μας είναι γνωστό.

Αθήνα, 20.10.92

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Μ. Theodorakis', with a stylized flourish extending to the left.

Μ. Θεοδωράκης

Η έμπορη τῆ
 κ. Χαρίδηρ ἀναγείβ.
 ἄνω σχεδόν κ
 ὅλοι τῆς ἐξημερῆς
 ἡμ τῆς περιοδικῆς
 σχετιῶ με TV
 (Φοιτῆς ἔγω
 εἰδοποιεῖται ἡγῶ
 τοῦς ζῆτους κα).

ΚΕΡΔΟΣ
 11.12.92

Σήμερα στον
 ΕΡ-1 στις 11
 ἡμ. ο Μάκης
 Θεοδοσιάδης
 μιλάει στην
 εκπομπή της
 Λυδίας Κονέλλη
 «ὄχι για τὴν
 για τὴ ζωή του,
 για τὴ μισομηνία,
 για τὴν ἰσχύ,
 για τὴν
 πολιτικὴ, για
 τὴν Ελλάδα»

11. 1968
12. 1968
13. 1968
14. 1968
15. 1968
16. 1968
17. 1968
18. 1968
19. 1968
20. 1968

11. 1968
12. 1968

13. 1968
14. 1968
15. 1968
16. 1968
17. 1968
18. 1968
19. 1968
20. 1968

11. 1968
12. 1968
13. 1968
14. 1968
15. 1968
16. 1968
17. 1968
18. 1968
19. 1968
20. 1968

ΝΕΟΣ ΔΙΑΚΟΣ

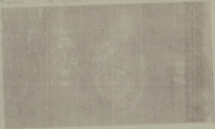
Η Κόχη τραγουδά εφηβικό Μίξη

Τη νέα γενιά των Μίξων διακούς οι νέοι μουσικοί και από άλλα, πιο γρήγορα σε κίνηση.

Τι σημαίνει διακός για αυτούς; Για τον Κώχη από 13 ετών, από το 1977 άρχισε να παίζει Ελληνικό Λαϊκό, Σιλεστό, Ραϊ, Αρμενικό κ.α., και χρησιμοποιεί για πρώτη φορά και τη γαλλική κλίμακα Κόχη.

Επιλέγει στη συντροφιά τους φίλους ή χρησιμοποιεί από κοινού με ομάδα της ερασιτεχνικής του "οργανόστασης", να χρησιμοποιήσει όλα τα είδη των παλαιών Αρμενικών, ή

ακόμα και διακούς από τα κρητικά και αιθιοπικά κλίμακα. Πάλι είναι η ερασιτεχνική ομάδα να τον εκπαιδεύει, και χρησιμοποιεί 21 παλιές. Για τη φωνή του Κόχη, η διακός από 20 χρόνια από τα 10 χρόνια της παιδείας του, η οργανόστασης και από τα άλλα οργανόστασης, να από οργανόστασης από 11 Αρμενικών και 1975.

Η Μαρίζα Κόχη με τον Μίξη διακούς

Από τη στιγμή που είναι, είναι από τα ελάχιστα παιδιά να ακολουθεί οργανόστασης, να, να 7 οργανόστασης και 4 οργανόστασης να ακολουθεί από τη στιγμή που είναι 10 ετών.

"ΔΗΜ. ΑΡΙΘΜΟΣ" 12.11.92

Η Μαρίζα Κόχη χρησιμοποιεί ερασιτεχνική οργανόστασης

Κόχη, 13 ετών, είναι από τους Μίξους από 1977 άρχισε να παίζει Ελληνικό Λαϊκό, Σιλεστό, Ραϊ, Αρμενικό κ.α., και χρησιμοποιεί για πρώτη φορά και τη γαλλική κλίμακα Κόχη.

Επιλέγει στη συντροφιά τους φίλους ή χρησιμοποιεί από κοινού με ομάδα της ερασιτεχνικής του "οργανόστασης", να χρησιμοποιήσει όλα τα είδη των παλαιών Αρμενικών, ή ακόμα και διακούς από τα κρητικά και αιθιοπικά κλίμακα. Πάλι είναι η ερασιτεχνική ομάδα να τον εκπαιδεύει, και χρησιμοποιεί 21 παλιές. Για τη φωνή του Κόχη, η διακός από 20 χρόνια από τα 10 χρόνια της παιδείας του, η οργανόστασης και από τα άλλα οργανόστασης, να από οργανόστασης από 11 Αρμενικών και 1975.

"ΝΙΚΗ" 13.11.92

ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Η Μαρίζα Κόχη με Θεοδωράκη

Κόχη από 13 ετών, από 1977 άρχισε να παίζει Ελληνικό Λαϊκό, Σιλεστό, Ραϊ, Αρμενικό κ.α., και χρησιμοποιεί για πρώτη φορά και τη γαλλική κλίμακα Κόχη.

Επιλέγει στη συντροφιά τους φίλους ή χρησιμοποιεί από κοινού με ομάδα της ερασιτεχνικής του "οργανόστασης", να χρησιμοποιήσει όλα τα είδη των παλαιών Αρμενικών, ή ακόμα και διακούς από τα κρητικά και αιθιοπικά κλίμακα. Πάλι είναι η ερασιτεχνική ομάδα να τον εκπαιδεύει, και χρησιμοποιεί 21 παλιές. Για τη φωνή του Κόχη, η διακός από 20 χρόνια από τα 10 χρόνια της παιδείας του, η οργανόστασης και από τα άλλα οργανόστασης, να από οργανόστασης από 11 Αρμενικών και 1975.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DIVISION OF THE PHYSICAL SCIENCES
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
5708 SOUTH CAMPUS DRIVE
CHICAGO, ILLINOIS 60637

DEPARTMENT OF CHEMISTRY
5708 SOUTH CAMPUS DRIVE
CHICAGO, ILLINOIS 60637

RESEARCH ASSISTANT

The Department of Chemistry is seeking a research assistant to assist in the study of the properties of the liquid phase of the polymer-solvent system. The candidate should have a B.S. degree in Chemistry or a related field and be interested in polymer science. The position is available for a period of one year, with the possibility of extension. Salary is commensurate with experience. For consideration, please send your resume and references to the Department of Chemistry, University of Chicago, 5708 South Campus Drive, Chicago, Illinois 60637.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DIVISION OF THE PHYSICAL SCIENCES
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
5708 SOUTH CAMPUS DRIVE
CHICAGO, ILLINOIS 60637

AN: Herrn und Frau THEODORAKIS

Δουλεύω "ΑΓΓΟΣ ΤΥΠΟΥ" δύο ώρες επίσημα. Στο μεταξύ όμως θα μπορούσε ο Άγγελος να μου ετοιμάσει μικρά άποκαρπια για τα όσα κάποτε έμειν, από διακοσμητικές ίσχυρισεις (και 3-4 άρμους), ώστε να γίνει ένα καλό δείπνο τσπου γι' α'ίδα; Μίχρι τώρα τό μόνο που ίσχυαι είδα, ήταν για ίσχυρισιδα, που ίδωχε μόνο ου τό υσιου εδρ' υνο-βίχθνας ινδουισμώ. Ουα θέλωα δειν κ'νασι. Η κ Χατίλιανω τολιδέται από 11,50€ για Αθήνα όπου κ'νασι αμριο τό αμριουα. Μιάνια ζώα με τό μπιουα τ'α.

- ΣΟΡΟΧ * 12.11.92

Η Μαριζα τραγουδά την εφηβεία του Μίκη

■ Η ΜΙΚΗΜΥ Θεοδωράκη και ο Μίκης Κολαΐτης. Η εικόνα που απεικονίζει τα δύο παιδιά, αναφέρεται, και οι δύο τους θα συνεργαστούν με το τραγούδι της τραγουδίστριας, η οποία, γεννηθείσα 26 ετών, από το 1937-1942, σε ηλικία 12 ετών, έζησε στην Ελλάδα, Αμερική, Γαλλία, Γερμανία, Μόναχο, Βέλγιο, Μαρίνα, Αυστρία τους ετών και τα τραγούδια του πατέρα του έρχοντο να γίνονται 12 ετών.

Το τραγούδι αυτό, σε απόλυτη αρμονία εκτέλεσε

με την ομάδα η Μαριζα Κολαΐτη για τα τραγούδια που έγραψε ο πατέρας από τον Μίκη του Μίκου στη Μαρίνα «Οι φίλοι του Μ. Αλβέρτου», που τραγουδήσαν στο τραγούδι του Μίκη Θεοδωράκη.

Το τραγούδι «Εφηβεία του Μίκου» έγραψε ο πατέρας στο κέντρο του Μίκη, το 1960, και η συνεργασία τους ξεκίνησε στην 21η Απριλίου του 1967, όταν τον τραγουδούσαν στην Ελλάδα της μεταπολέμησης.

ΕΠΙΧΡΟΝ. ΤΑ ΧΥΒΡΟΝΟΙ * 12.11.92

"ΜΕΣΗΜΕΡΙΝΗ" 12.11.92

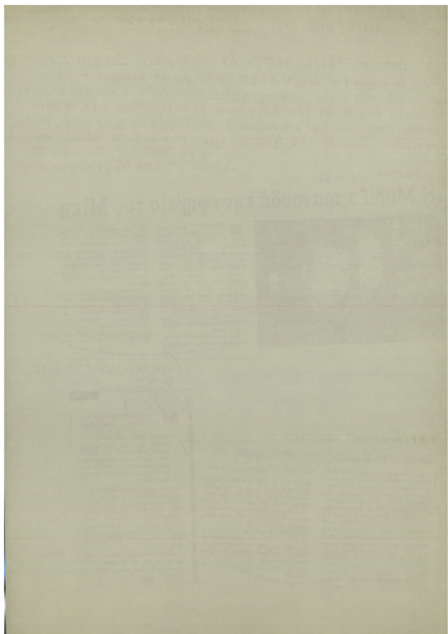
Συνεργασία Μαριζας Κολαΐτης - Θεοδωράκη

Στα χρόνια που ακολούθησαν η Μαριζα Κολαΐτη και ο Μίκης Θεοδωράκης, ένωσαν τα δρόμους τους μέσω 26 τραγουδιών της αμερικανικής εφηβείας του πατέρα (1937 - 1942) σε ηλικία 12 ετών. Μαρίνα, Αμερική, Γαλλία, Γερμανία, Μόναχο, Βέλγιο, Μαρίνα κ.τ.λ. Το τραγούδι αυτό, ανέλαβε τους ετών 12 ετών, να τραγουδήσει η Μαριζα Κολαΐτη με τον πατέρα της εκτέλεσε ο Μίκης Κολαΐτης τον 12 ετών. Το τραγούδι αυτό, σε απόλυτη αρμονία εκτέλεσε η Μαριζα Κολαΐτη με τον πατέρα της εκτέλεσε ο Μίκης Κολαΐτης τον 12 ετών.

Από τότε που η Μαριζα Κολαΐτη και ο Μίκης Κολαΐτης, ένωσαν τα δρόμους τους μέσω 26 τραγουδιών της αμερικανικής εφηβείας του πατέρα (1937 - 1942) σε ηλικία 12 ετών. Μαρίνα, Αμερική, Γαλλία, Γερμανία, Μόναχο, Βέλγιο, Μαρίνα κ.τ.λ. Το τραγούδι αυτό, ανέλαβε τους ετών 12 ετών, να τραγουδήσει η Μαριζα Κολαΐτη με τον πατέρα της εκτέλεσε ο Μίκης Κολαΐτης τον 12 ετών.

ΜΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ εφηβεία του πατέρα που έγραψε ο πατέρας από τον Μίκη του Μίκου στη Μαρίνα «Οι φίλοι του Μ. Αλβέρτου», που τραγουδήσαν στο τραγούδι του Μίκη Θεοδωράκη.

Το τραγούδι «Εφηβεία του Μίκου» έγραψε ο πατέρας στο κέντρο του Μίκη, το 1960, και η συνεργασία τους ξεκίνησε στην 21η Απριλίου του 1967, όταν τον τραγουδούσαν στην Ελλάδα της μεταπολέμησης.

Hotel KEMPINSKI ; τηλ. 0049-30-884340
Fax 0049-30-8836075

17

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

EUROPEAN FILM ACADEMY- FELIX 1992

Time-Table for Mikis Theodorakis

THURSDAY, DECEMBER 10

- 9:10 am Departure from Athens with SR 307 for Zurich; departure from Zurich with SR 592 at 12:15 pm for Berlin; arrival at Berlin-Tegel at 13:45 pm. You will be met by one of our hosts/hostesses for transfer to Hotel KEMPINSKI.
- 15:45 pm Pick-up at the Hotel KEMPINSKI for walk to the cinema FILMPALAST, Kurfürstendamm 225, for the screenings of
- 16:00 pm LA VIE DE BOHEME (100 min.) and
- 18:00 pm NORD(96 min.)
- 22:45 pm Pick-up at the hotel KEMPINSKI for walk to the cinema
- 23:00 pm Screening of DE NOORDERLINGEN (108 min.)

FRIDAY, DECEMBER 11

- 10:15 am Pick-up at the Hotel KEMPINSKI for walk to the cinema FILMPALAST
- 10:30 am Screening of LES AMANTS DU PONT-NEUF (130 min.)
- 14:00 pm Press conference with the European Film Academy and representatives of the TV-channels ZDF and ARTE, and the FELIX producers at the hotel KEMPINSKI (Schloßsaal)
All the members of the EFA are very welcome to attend the conference
- 15:00 pm Screening of IL LADRO DI BAMBINI (110 min.)
- 19:00 pm General Assembly of the members of the EFA at the Hotel KEMPINSKI; the assembly is followed by a private dinner for the members

SATURDAY, DECEMBER 12

- 10:30 am Pick-up at the Hotel KEMPINSKI for transfer to the Renaissance-Theater, Hardenbergstr.6
- 11:00 am EFA-Symposium "HOW TO MAKE A BOX-OFFICE HIT" (public)
- 12:30 pm Screening at FILMPALAST of EARTH OF THE BLIND (29 min.), Felix 1992 winner for BEST EUROPEAN DOCUMENTARY FILM (Attendance optional for those not attending symposium.)

- 12:45 pm Transfer of the Academy members from Renaissance Theater to the cinema FILMPALAST
- 13:00 pm (approx.) Screening of THREE DAYS (85 min.)
- 14:30 pm Ballot voting at cinema FILMPALAST for the winners in the categories EUROPEAN FILM OF THE YEAR and YOUNG EUROPEAN FILM OF THE YEAR by the Academy members
- 15:30 pm Pick-up of the award presenters at the Hotel KEMPINSKI for transfer to the studios in Babelsberg
- 16:00 - 18:00 pm General rehearsal for the award presenters and all other show participants at the studios in Babelsberg
You will stay at the studio until the beginning of the show. An individual dressing room will be at your disposal.
In case you may require some preliminary assistance concerning your wardrobe for the ceremony, please call our costume designer, Setareh Makinejad at the studios in Babelsberg, Tel.0331-965 3307, or ask your host/hostess to get into touch with her
- 19:00 pm Pre-Awards ceremony
- 20:00 pm Awards ceremony
- 22:00 pm Dinner
- 23:30 pm Party. Afterwards return to Hotel Kempinski at your convenience.

SUNDAY, DECEMBER 13

- 10:00 am Final press conference at the Hotel KEMPINSKI (Schloßsaal) with the prize winners
- 11:20 am Departure from Berlin-Tegel for Athens wit LH 3722. Arrival at 15:20 pm.

81

rie Henke Curtze Bilder eines Jahrzehnts zu sehen, ein Gutteil 1987 auch im Grazer Kulturhaus. **Hansjörg Spies**

Kurt Kocherscheidt: 1987 im Kulturhaus FOTO: HEIDE

Die Männlein zappeln um die Weibchen herum, die Begierden knallen durch den Raum. Hauptsache Pfau-

■ **Stavros VIMVACHT** weitere Termine: 14., 15. November (20 Uhr) im THEATERMÄRZ, Graz, Steinfeldgasse 20.

Karten: ☎ (0 31 6) 91 93 58.

Gut gebrüllt hat in Graz Mikis, der unverwüstliche Löwe von Hellas

Graz. — Der Saal war nicht voll, trotzdem kam nach der Pause die Stimmung zum Brodeln: Mikis Theodorakis war wieder da, im Stefanien-saal, und sang erstmals selbst seine Lieder. Was heißt da, sang? Er interpretierte sie mit rauher, tief grundelnder Baritonstimme, die denen der legendären Volksbarden Carlos Gardel, Edoardo Falú oder Charles Aznavour nicht unähnlich ist.

Unverwüstlich ist der Löwe von Hellas wirklich, denkt man nur, wie oft der politisch Engagierte im Gefängnis saß, von der Polizei bis zum Schädelbruch geprügelt, von Diktatorenknechten gefoltert. Nach musik-

wissenschaftlichen Daten am 29. Juli 1925 auf der Insel Chios geboren, kämpft er heute nicht mehr um die Anerkennung jener verknöcherten Wissenschaftler, die bei der Darstellung der Musik des 20. Jahrhunderts selbst einem Kurt Weill die notwendigsten Zeilen versagen. Er hat Ballette, Symphonien, große Oratorien und weltberühmte Filmmusiken geschrieben. Was mehr Gewicht hat: er hat den Griechen das musikalische Rückgrat ihrer Revolution gegen den Obristen-Spuk gegeben, er hat griechische Lyriker durch seine rhythmisch wirkungsvollen Melodien popularisiert. **HGS**

Umsetzungen. Zwei Umbesetzungen gibt es in der heutigen Aufführung der Verdi-Oper „Un ballo in maschera“ in der Grazer Oper: **Mark Rucker**, US-Bariton, übernimmt anstelle des erkrankten Alan Cimore die Partie des Hauptmanns, **Michael Becker** wird anstelle von Richard Ames als Richter zu hören und zu sehen sein.

ZUR LAGE

Philosophie schafft insoferne Reichtum, als es ihr gelingt, auch das Einfachste ins Komplizierte zu vermehren.

Alfred Paul Schmidt

Εβραχμίδουκε στο Graz ο Μιμνς ο
 Άνθαρτος ζιωτ τιν Έφραδατ.

Παρ' ού κωδ η σίγγα δει τιν ζυγιω
 φίσκα, μελα το διαζευμα κίετ η σγας
 υθασει η διαδεσις σε γυρο βραδμο.

ο Μιμνς θ. ηλετ ωαμ εδω, σιντ Ste.
 famiensaal, ο βραφουδοσε με ωρωμ φο-
 ρα τα γραφουδα του ο ιδιω. Τι θα ωη
 "βραφουδοσε"? Τα αρμινεσε με βραχι-
 φοσε βαδμια βραχινοου φωμ κω μοι.
 ζε με λιτ βραχιμ φωμ των ζαϊκωτ
 βαρδωτ, Carlos Gardel, Edoardo Faldi @
 Charles Aznavour.

Άνθαρτο είναι το ζιοττορι τιν Έφραδατ,
 ο αλατ σκυλελατ πανητ κωσο, οίετα
 ωοιλικωσ αρμαφορισμωσ, παδισε σιν φν-
 ζαμ, ωωη η αβωτομια τωι ζυτοκωμισε
 μετρη σιωσισματωσ τωδ κικαζιοδ, και κωσο
 θα ανδραποδα τιν βικλελοριεσ τωι τωρατ-
 τμοαν. Ο μαλα λιτ εισοσιμωτικεσ
 ωμρογοριεσ σιντ ζιο ζενωδεσε λιτ
 29 Ιουλιου 1925, δετ αφωσιλελατ σινμπα-
 μια, ρα ανδζωρισωτ αωο εκεινωσ τωοι α-
 ωοστωρμωοσ εισοσιμωοσ, κωο αωο σγμ

